

Blikken verrekijker, waarmede Huygens astronomische waarnemingen heeft gedaan, met volledige optiek door Huygens zelf gestepen omstreeks 1682. De kijker is nog aanwezig in de Leidsche sterrenwacht.

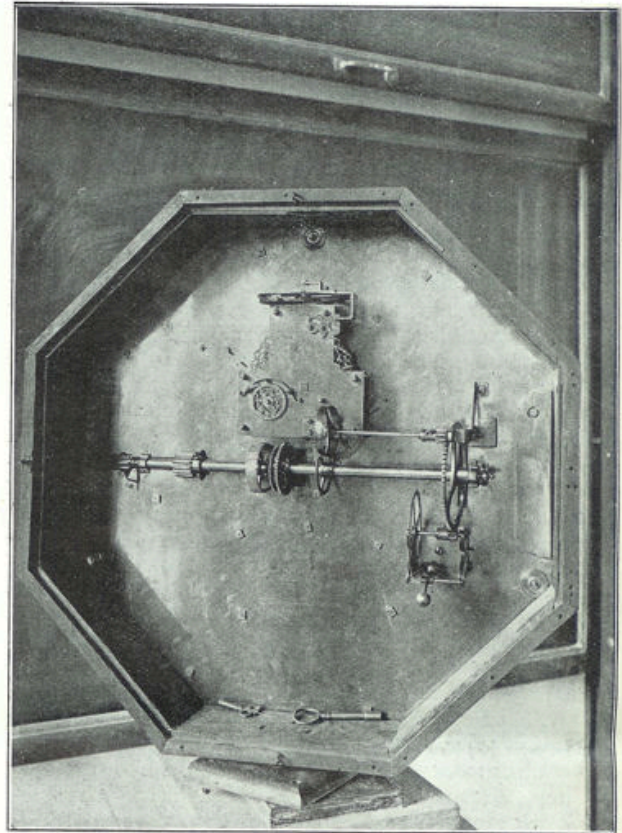
CHRISTIAAN HUYGENS *)

ZONDAG A.S., 14 APRIL, VEREEUWT ONZE groote wis- en natuurkundige Christiaan Huygens voor den derden keer. Hij werd geboren in Den Haag in 1629, en was een zoon van Constantijn Huygens, den dichter, die secretaris was van Frederik Hendrik en van Willem II.

Christiaan kwam met zijn zestiende jaar aan de hoogeschool te Leiden om in de rechten te studeeren, maar al heel spoedig wendde hij zich tot de wiskunde en deze bleef hij zijn leven lang getrouw. En ze beloonde hem, door hem haar geheimen bloot te leggen en hem te helpen in het onderzoek van de natuur en van de sterrenwereld.

Van Christiaan Huygens is de hypothese van de lichttrillingen. Newton veronderstelde, dat een lichtgevend voorwerp, de zon dus in de eerste plaats, onophoudelijk kleine deeltjes wegslingert, welke op onze oogen den indruk maken van licht. Huygens plaatste daartegenover de veronderstelling, dat een lichtgevend voorwerp trillingen veroorzaakt, die door den wereldaether worden voortgeplant. Tot dusver hebben de geleerden zich in dit opzicht aan Huygens gehouden; in den laatsten tijd hebben sommige emanaties, uitstralingen, van het radium twijfel doen ontstaan, of Huygens' hypothese wel alle verschijnselen kan verklaren.

*) Bij gelegenheid van de Huygens' herdenking, zal bij H. J. Paris te Amsterdam verschijnen: Gedenkboek Christiaan Huygens (1629—1929), waarin o.a. voorkomen de herdenkingsrede, die door Prof. Zeeman zal gehouden worden, enkele andere redevoeringen en voorts verschillende portretten van Huygens, foto's van instrumenten en een catalogus van de tentoonstelling.

Achterzijde van het planetarium, in 1682 door den Haagschen uurwerkmaker Johannes van Ceulen gemaakt volgens berekeningen en aanwijzingen van Huygens.

Een beschrijving van dit uurwerk is na Huygens' dood gepubliceerd in 1703. Het werd ontleend aan een nagelaten handschrift van Huygens. Het planetarium is te bezichtigen in de Leidsche sterrenwacht.

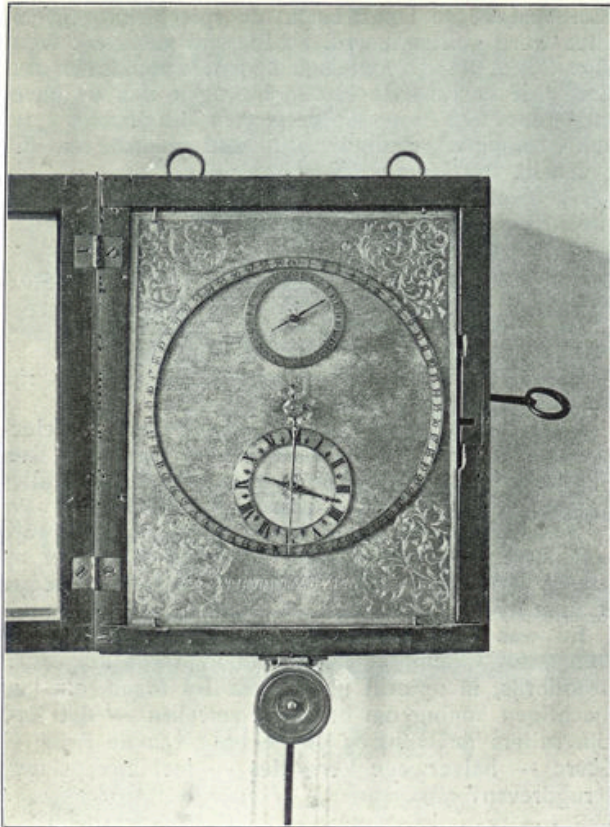

Huygens is ook de man van Saturnus. De teleskoop was toen nog vrij jong. Huygens die zelf zijn lenzen sleep, verbeterde den kijker en ontdekte de grootste maan van Saturnus. En niet lang daarna bracht hij de geleerde wereld in beroering door zijn ontdekking, dat deze planeet omringd is door een grooten platten ring. Uitgelachen werd hij, maar gelijk heeft hij gekregen.

Ook de slinger had zijn aandacht. Hij was een van hen, die den slinger in de klok brachten, om de snelheid van den wijzer regelmatig te doen zijn; Galilei, de Italiaan, deed dat ook. Maar Huygens stelde toen ook reeds voor, dat men de lengte van den secondeslinger tot eenheid van maat in de heele wereld zou nemen. Het is niet gebeurd; na twee eeuwen heeft men den Meter, het 40.000.000ste deel van den aardomtrek, tot eenheid genomen. De secondeslinger, 91.5 cM. op onze breedte, kon er niet voor dienen, omdat de aarde naar de polen afgeplat is en op hooge breedte de secondeslinger dus iets langer is. Maar toch is het merkwaardig, dat Huygens in de 17e eeuw reeds zoo internationaal dacht.

Nog iets van zijn studie op dit terrein: dat hij uit de lengte van den secondeslinger en uit de snelheid van een vrij vallend voorwerp de zwaarte van de aarde berekende.

Ik noemde eenige dingen, die tot iedereen spreken. Wiskundigen zullen u andere dingen noemen, bijvoorbeeld zijn

Een klokje, vervaardigd door Thuret te Parijs, volgens aanwijzingen van Huygens. Het klokje, dat thans in de sterrenwacht te Leiden is, was Huygens' eigendom en is het eenig overgebleven exemplaar. ☒

boek over kansrekening. Uit alles blijkt, dat Christiaan Huygens een medebouwer is geweest van het gebouw der wetenschap, die ook drie eeuwen na zijn geboorte nog niet is vergeten.

Een groot deel van zijn leven heeft hij in Parijs gewoond. Toen echter Lodewijk XIV in 1685 het edikt van Nantes herriep, keerde Huygens naar Nederland terug. Tien jaar later, 8 Juli 1695, is hij in Den Haag gestorven. A. L.

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

☒ **Gordel.** ☒

Mark. 1 : 6. En Johannes was gekleed met kemelshaar, en een lederen gordel om zijn lenden.

EEN GORDEL DROEGEN IN ISRAËL ZOOWEL mannen als vrouwen. Dit kledingstuk diende, om het onderkleed vast te houden en bij het lopen op te schorten. Wie rusten wilde, maakte den gordel los.

Gordels werden van verschillende stof vervaardigd; de rijken droegen ze van fijn linnen, kunstig geweven en met figuren bestikt; ja zelfs doorwerkt met gouddraad en bezet met edelstenen.

De armen en de profeten droegen in den regel leeren gordels. Het is echter de vraag, of hier wel zulk een gordel bedoeld is. Er staat, dat Johannes hem droeg om de lendenen. Nu dragen bijna alle Bedoeïenen op het bloote lijf een riem van fijn leder, die herhaalde malen om het lichaam gewonden wordt en met een riempje vastgemaakt. Het is niet onmogelijk, dat we hier aan zulk een riem moeten denken. s.

PEPER EN ZOUT

Even.

Even naar huis en even naar de zaak,
even een krant en even een vermaak,
even op reis en even naar de kerk,
even op bed en even naar het werk;
't Is in deez' snellen tijd maar alles even, even;
men rept en haast zich voort, men kan maar even leven,
doch na het „even" volgt een eindlooze eeuwigheid, —
Is uwe ziel dáárop wel voorbereid? H. W. A.

FRANKRIJKS HOOFDSTAD

== AAN DE HAND DER HISTORIE ==

door H. S. S. KUYPER

VIII. Versailles.

La Procession de la viande du roi.

Lodewijk XIV heeft het paleis te Versailles niet *gebouwd*, evenmin als Paus Julius II het Vaticaan.

Beiden vonden een kleiner, eenvoudiger gebouw, dat ze naar hun idealen lieten vergrooten en vervormen en versieren.

Lodewijks vader de sombere Lodewijk XIII had een klein jachtkasteel in het — toen nog — „dorpje" Versailles laten zetten. Fabelachtige sommen besteedde Lodewijk XIV om dit klein kasteel in het grootsch paleis zijner droomen om te tooveren.

De trappen, de portalen, de zalen werden met de kostbaarste marmersoorten versierd. Grootte gobelins en prachtige schilderijen sierden de wanden. De kandelabers, de zetels waren van zilver. Al wat de aarde kostelijks voortbracht, al wat Frankrijks industrie maar leveren kon, al wat Frankrijks kunstenaars aan kunstgewrochten scheppen konden — 't werd al in triumf naar Versailles gebracht en in de zoete weelde-sfeer van Lodewijks paleis ten toon gesteld. En de beroemde hofschilder, Le Brun, moest Lodewijks grootheid en Lodewijks macht in grootsche schilderijen vereeuwigen.

De groote tuinkunstenaar Le Nôtre legde het Park aan.

Twintig jaren lang duurde de grootsche verbouwing en weelderige versiering van Lodewijks paleis te Versailles.

't Is of Lodewijks beeld geteekend staat in Prediker 2: „Ik maakte mij groote werken; ik bouwde mij huizen; ik plantte mij wijngaarden.

Ik maakte mij hoven en lusthoven, en ik plantte boomen in dezelve, van allerlei vrucht.

Ik maakte mij vijvers van wateren, om daarmede te bewateren het woud, dat met boomen groende.

Ik kreeg knechten en maagden, en ik had kinderen des huizes; ook had ik een groot bezit van runderen en schapen, meer dan allen, die vóór mij te Jeruzalem geweest waren.

Ik vergaderde mij ook zilver en goud, en keinoeden der koningen en der landschappen; ik bestelde mij zangers en zangeressen, en wellustigheden der menschenkinderen; snarenspeel, ja allerlei snarenspeel.

En ik werd groot, en nam toe, meer dan iemand, die vóór mij te Jeruzalem geweest was; ook bleef mijne wijsheid mij bij.

En al wat mijne oogen begeerden, dat onttrok ik hun niet; ik wederhield mijn hart niet van eenige blijdschap; maar mijn hart was verblijd wegens al mijnen arbeid...."